

VI. INFORMACJE

1. Sympozjum wykładowców liturgiki na Górze św. Anny

W dniach 6-7-8 września 2011 r. odbyło się w Domu Pielgrzyma na Górze św. Anny (diecezja opolska) 47. Sympozjum Wykładowców Liturgiki na Wydziałach Teologicznych i w Wyższych Seminariach Duchownych w Polsce. Tematem sympozjum było: „Pogrzeb chrześcijański: obrzędy, teologia, praktyka”. Brało w nim udział blisko 60 liturgistów z kraju i zagranicy. Obrady rozpoczęły się w auli Domu Pielgrzyma 6 września po południu, a zakończyły 8 września w południe. Poza wysłuchaniem referatów i komunikatów oraz dyskusji nad nimi uczestnicy sympozjum odwiedzili 7 września po południu kościoły w Głogówku (kościół franciszkanów i kościół parafialny św. Bartłomieja) oraz w Mochowie.

6 września prelegenci mówili na następujące tematy: ks. dr hab. Zbigniew Wit, prof. KUL: „Ars moriendi dawniej i dziś”, dr hab. Remigiusz Pośpiech, prof. UO: „Muzyka w liturgii pogrzebowej” i s. dr hab. Adelajda Sielepin, UPJP II: „Eschatologia w obrzędach pogrzebu katolickiego”. Sesji tej przewodniczył ks. prof. dr hab. Bogusław Nadolski TChr z Poznania. Po prelekcjach o godz. 18.00 celebrowana była Msza św. z Nieszporami w Bazylice Św. Anny pod przewodnictwem bpa Adama Bałabucha, przewodniczącego Komisji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, a homilię wygłosił biskup legnicki Stefan Cichy.

7 września obrady poprzedziła Msza św. z Jutrznią w kaplicy Domu Pielgrzyma pod przewodnictwem bpa Stefana Cichego z homilią o. Wacława Chomika OFM, prowincjała Prowincji św. Jadwigi Śląskiej Zakonu Braci Mniejszych. Następnie po śniadaniu wysłuchano trzech referatów. „Kremacja ciała i pogrzeb katolicki” – ks. dr hab. Rudolf Pierskała, prof. UO, po nim był referat ks. dr hab. Leszka Szewczyka z UŚ: „Homilia pogrzebowa” i referat ks. dr. Waleriana Bugela z Ołomuńca: „Liturgia i teologia pogrzebu w liturgii bizantyńskiej”.

W Święto Narodzenia Najśw. Maryi Panny rano w kaplicy Domu Pielgrzyma sprawowana była Msza św. z Jutrznią. Przewodniczył jej bp Stefan Cichy, a homilię wygłosił ks. prof. dr hab. Kazimierz Matwiejuk z Siedlec. Przed południem wygłoszony został jeden referat i trzy komunikaty. Referat n. t.: „Euchologia modlitw za zmarłych w Mszałe rzymskim Pawła VI” wygłosił ks. prof. dr hab. Krzysztof Konecki z UMK w Toruniu. Komunikaty wygłosili: ks. mgr Teodor Puszc z Bonn: „Pogrzeb w świetle nowego rytuału dla diecezji niemieckich”, ks. prof. dr hab. Piotr Maniurka, UO: „Cmentarz i sztuka sepulkralna” (komunikat ilustrowany był slajdami), a streszczenie komunikatu ks. prof. dr hab. Janusza Gręźlikowskiego (UMK): „Grzebanie zmarłych według obowiązującego prawa polskiego” odczytał ks. prof. Czesław Krakowiak (KUL).

Po dyskusji nad referatem i komunikatami podsumowania sympozjum dokonał prof. Czesław Krakowiak, przewodniczący Wykładowców Liturgiki w Polsce.

2. Spotkanie hiszpańskich wykładowców liturgiki w Madrycie

W dniach od 30 sierpnia do 1 września 2011 r. odbywało się w klasztorze El Escorial, Real Centro Universitario „María Cristina” San Lorenzo de El Escorial (Madryt) 36. Sympozjum Hiszpańskiego Stowarzyszenia Wykładowców Liturgiki (Asociación

Española de Profesores de Liturgia „AEPL”). Temat spotkania brzmiał: „Architektura i liturgia” i wzięło w nim udział ok. 100 osób z całego kraju. Uczestniczył w nim również kard. Antonio Cañizares Llovera, prefekt Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów i wygłosił wykład inauguracyjny pt. „Teologia chrześcijańskiej przestrzeni liturgicznej”. W pierwszym dniu referentami byli jeszcze: ks. Juan Miguel Ferrer Grenesche, podsekretarz Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów („Aktualne wskazania teologiczno-liturgiczne Magisterium kościelnego”) i ks. Ramón Navarro Gómez („Znaczenie dedykacji i benedykcji przestrzeni liturgicznych”).

W dniu 31 sierpnia architekt Ignacio Vicens y Hualde przedstawił aktualną architekturę kościelną w Hiszpanii, a p. Isabel Aldanondo Salaverria z Autonomicznego Uniwersytetu w Madrycie mówiła o ochronie prawnej dziedzictwa kulturalnego Kościoła katolickiego w Hiszpanii.

W ostatnim dniu spotkania, 1 września, o wyzwaniach, jakie stoją przed obecną architekturą liturgiczną mówił przewodniczący AEPL, ks. Aurelio García Macías.

Więcej informacji znajduje się na stronie Stowarzyszenia: <http://www.aepl.es/>.

3. Kontrowersje wokół listu Metropolity Glasgow

„Internetowy Dziennik Katolicki” z 31 sierpnia 2011 r. informował o liście metropolity Glasgow abpa Mario Conti do kapłanów, w którym przypominał, że wierni przystępując do Komunii św. powinni postępować zgodnie z Ogólnym wprowadzeniem do Mszału Rzymskiego i podchodzić do ołtarza procesyjnie, przyjmując Komunię na stojąco. Píše on: „Postawa stojąca w naszej zachodniej kulturze to oznaka szacunku: klęczenie przy barierach ołtarza (tam gdzie jeszcze takowe są) nie jest praktyką, którą przewiduje Mszał”. List metropolity Glasgow wywołał głosy krytyki. Komentatorzy cytowani przez katolicką agencję CNA przypominają, że rok temu podczas Mszy św. w Glasgow wszyscy, którzy przyjmowali komunię z rąk papieża Benedykta XVI, robili to w postawie klęczącej. Zwrócono także uwagę, że abp Conti arbitralnie interpretuje zawarte w Mszale instrukcje. Niektórzy zwracają uwagę, iż wierny ma pełną wolność w wyborze postawy, w której chce przyjąć Najświętszy Sakrament: komunię może otrzymać na rękę lub do ust, w postawie klęczącej lub stojącej.

Rzecznik archidiecezji Glasgow wyjaśnił, iż list arcybiskupa nie oznacza, że osoba, która uklęknie przed kapłanem, nie otrzyma Komunii, a celem dokumentu jest zachęcenie do oddawania większej czci wobec Najświętszego Sakramentu. Papieski ceremoniarz ks. Guido Marini wielokrotnie podkreślał, że Ojciec Święty zachęca do przyjmowania Komunii świętej do ust i w postawie klęczącej, gdyż w jego przekonaniu postawa ta wyraża najgłębiej prawdę o prawdziwej obecności Chrystusa w Eucharystii.

4. Triest: 62. Krajowy Tydzień Liturgiczny

W dniach 22-26 sierpnia 2011 r. w Trieście odbył się 62. Krajowy Tydzień Liturgiczny pod hasłem „Bóg wychowuje swój lud. Liturgia niewyczerpanym źródłem katechezy” (Dio educa il suo popolo. La Liturgia, sorgente inesauribile di catechesi).

Celebracji rozpoczynającej to wydarzenie przewodniczył arcybiskup Triestu Giampaolo Crepaldi. Następnie uczestników pozdrowił i w obrady wprowadził biskup diecezji Cerignola-Ascoli – Satriano Felice di Molfetta, przewodniczący Centrum Akcji Liturgicznej (Centro Azione Liturgica), po czym kard. Angelo Comastri, wikariusz generalny Ojca Świętego na Państwo Watykańskie i archiprezbiter Bazyliki Św. Piotra wygłosił wykład: „Liturgia miejscem wychowania”. Po kolacji kościół Matki Bożej Nieustającej Pomocy był miejscem wieczoru muzycznego.

W dniu 23 sierpnia rano w kościele św. Antoniego Cudotwórcy celebrowano Jutrznę, której przewodniczył biskup Udine – Andrea Bruno Mazzonato, po czym w miejscu obrad przedstawiono raport o liturgii i katechezie, do którego wprowadził ks. Lorenzo Magarelli, dyrektor Urzędu Katechetycznego w Trieście.

Po przerwie zagadnienie „Katecheza i liturgia: problemy i możliwości” przedstawił ks. Giuseppe Biancardi SDB z Papieskiego Uniwersytetu Salezjańskiego w Rzymie, zaś po przerwie obiadowej na temat „Słowo Boże i liturgia: perspektywa edukacyjna pierwotnego związku” mówił biskup diecezji Brescia Luciano Monari.

Wieczorem w kościele św. Antoniego Cudotwórcy Eucharystii przewodniczył kard. Josip Bozanic, arcybiskup Zagrzebia (Chorwacja). Po kolacji była możliwość zwiedzania kościołów grecko-prawosławnego, serbo-prawosławnego i kościoła wspólnoty luterńskiej.

Dnia 24 sierpnia rano celebracji eucharystycznej w kościele św. Antoniego Cudotwórcy przewodniczył Anton Stres, arcybiskup Lubliany (Słowenia). Po tej celebracji na temat „Kościół Matka Akwilei: szczególny model liturgiczno-pedagogiczny” mówił prof. Giuseppe Cuscito, Uniwersytet Studiów di Trieste, a po przerwie zagadnienie „Teologia estetyczna Akwilei” przedstawił ks. Crispino Valenziano z Papieskiego Instytutu Liturgicznego w Rzymie. Po obiedzie udano się do miasta Aquileia, gdzie zwiedzano zabytki archeologiczne i w miejscowej bazylice celebrowano Nieszpory, którym przewodniczył abp metropolita z Gorizia Dino De Antoni.

Rano 25 sierpnia Jutrznę w kościele św. Antoniego Cudotwórcy przewodniczył biskup Pordenone Giuseppe Pellegrini, a po niej w miejscu obrad na temat „Liturgia i inicjacja chrześcijańska: macierzyństwo Kościoła” mówił abp Chieti-Vasto – Bruno Forte. Drugi referat o celebracjach pod przewodnictwem bł. Jana Pawła II mówił abp Piero Marini, Przewodniczący Papieskiego Komitetu ds. Międzynarodowych Kongresów Eucharystycznych. Trzeci referat przed południem wygłosił prof. Luca Diotallevi, z Uniwersytetu Roma Tre. Temat referatu brzmiał: Liturgia i wychowanie do dobrego życia Ewangelią: drogi dojrzałej duchowości.

Po przerwie obiadowej obrady toczyły się w siedmiu grupach zainteresowań.

1. Liturgia i program wychowawczy parafii (przewodniczył jej Guido Genero, liturgista z Udine).

2. Wychowywać dzieci do celebracji eucharystycznej (przewodniczył ks. Ludovico Maule, z Urzędu Katechetycznego w Trento).

3. Liturgia, młodzież i konieczność wychowawcza (przewodniczył ks. Ubaldo Montisci SDB, Papieski Uniwersytet Salezjański – Rzym).

4. Liturgia, konflikty i wychowanie do pojednania (przewodniczył ks. Loris della Pietra, dyrektor Urzędu Liturgicznego w Udine).

5. Liturgia jako wychowanie do trzeźwości i solidarności (przewodniczył ks. Luigi Girardi, przewodniczący Instytutu Liturgii Pastoralnej z Padwy}.

6. Liturgia i perspektywa ekumeniczna: poznanie różnych tradycji chrześcijańskich (przewodniczył ks. Daniele Pinton, liturgista z Akwilei).

7. Liturgia, katecheza i sztuki plastyczne (przewodniczyła architekt Micaela Soranzo, członek Konsulty Krajowego Urzędu Liturgicznego).

Wieczorem w katedrze św. Justyna, męczennika, sprawowana była Eucharystia pod przewodnictwem Nuncjusza Apostolskiego w Italii abp. Giuseppe Bertello. Po Mszy św. w katedrze miał miejsce koncert orkiestry miejskiej.

26 sierpnia rano w kościele św. Antoniego Cudotwórcy sprawowano Jutrznię, której przewodniczył arcybiskup Triestu Giampaolo Crepaldi.

W sali obrad na temat „Misja ewangelizacyjna Kościoła dziś: między *lex orandi* a *lex credendi*” mówił o. Enzo Bianchi, przeor klasztoru w Bose, a po nim arcybiskup Triestu dokonał prezentacji *Breviarium Aquileiese*. Modlitwa końcowa o godz. 11 zakończyła ten tydzień liturgiczny.

Kard. Bertone w imieniu papieża Benedykta XVI wystosował do uczestników tego tygodnia specjalny list, którego polski przekład znajduje się na s. 30-31 tego biuletynu.

5. Sanktuarium bł. Władysława Findysza w Nowym Żmigrodzie

„Internetowy Dziennik Katolicki” z 23.08.2011 r. informował, że dekretem biskupa rzeszowskiego Kazimierza Górnego kościół pw. św. Piotra i Pawła w Nowym Żmigrodzie został podniesiony do godności sanktuarium bł. ks. Władysława Findysza. W świątyni coraz mocniej rozwija się kult błogosławionego, poświęconą mu kaplicę odwiedzają nie tylko pielgrzymi indywidualni, ale także pielgrzymki zorganizowane z całej Polski. Uroczystościom przypadającym w dniu liturgicznego wspomnienia błogosławionego kapłana i męczennika za wiarę przewodniczyli abp Edward Nowak i bp Kazimierz Górny.

6. Książka o niedzieli wśród najlepszych książek teologicznych w Europie

Znany czeski teolog ks. Tomasz Halik oraz francuski teolog François Wernert zostali laureatami przyznanej po raz pierwszy nagrody za najlepszą w Europie książkę teologiczną. Ks. Halik został nagrodzony za książkę *Cierpliwość wobec Boga*, a prof. Wernert za książkę *Debate wokół niedzieli*. Uroczystość wręczenia nagrody odbyła się 25 sierpnia 2011 r. podczas otwarcia Kongresu Europejskiego Towarzystwa Teologii Katolickiej na Uniwersytecie Wiedeńskim.

Książka ks. Halika, w której opisuje agnostycyzm i sytuację chrześcijan w społeczeństwie postkomunistycznym, ukazała się dotychczas w językach czeskim, polskim, angielskim i niemieckim. Obecnie jest przygotowywane jej tłumaczenie na chiński i koreański.

Prof. Wernert otrzymał nagrodę za opublikowaną w 2010 r. książkę *Debate nad niedzielą*. Książka stanowi analizę znaczenia niedzieli we współczesnym społeczeństwie, wiele miejsca poświęca też znaczeniu niedzieli w zsekularyzowanej Francji oraz nabożeństwu wspólnotowemu w czasach, gdy odczuwa się dotkliwy brak księży.

7. Św. Jan z Awili prawdopodobnie za rok doktorem Kościoła

W czasie Mszy św. dla seminarzystów w katedrze Matki Bożej Almudeny w Madrycie papież Benedykt XVI zapowiedział, że odpowiadając na prośby m.in. hiszpańskiego episkopatu, niedługo św. Jan z Awila zostanie ogłoszony Doktorem Kościoła Powszechnego. Uroczystość ta, jak poinformował w Madrycie ks. Federico Lombardi, dyrektor Biura Prasowego Stolicy Apostolskiej, odbędzie się prawdopodobnie za rok w Rzymie.

8. Kard. Cañizares o przeszkodach w dialogu z lefebrystami

Radio Watykańskie w dniu 19 sierpnia 2011 r. informowało o wypowiedzi kard. Antonio Cañizaresa, prefekta Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów dla agencji ACI dotyczącej podstawowych przeszkód w dialogu z Bractwem Kapłańskim św. Piusa X, podjętym przez Stolicę Apostolską przed dwoma laty.

Kardynał przypominał, że Sobór Watykański II nie zerwał ciągłości Tradycji Kościoła, jak uważają lefebryści. To też stanowi główną trudność w dialogu z lefebrystami. Kard. Cañizares jest też przekonany, że Benedyktowi XVI bardzo zależy na przywróceniu pełnej jedności Kościoła. W negocjacjach z lefebrystami nastąpił ostatnio zastój, co przyznaje sam przełożony Bractwa św. Piusa X, bp Bernard Fellay. Przyczyną jest w znacznej mierze prowokacyjne zachowanie samego bractwa, w tym dokonywanie kolejnych święceń kapłańskich, które Stolica Apostolska uważa za bezprawne, oraz agresywne wypowiedzi pod adresem Watykanu. Powtarzającym się tu motywem jest zwłaszcza żądanie odwrotu od dialogu ekumenicznego i międzyreligijnego.

9. Godziny adoracji eucharystycznej

w czasie 26. Światowych Dni Młodzieży w Madrycie

„Internetowy Dziennik Katolicki” z 16.08.2011 r. informował: „Od 16 do 21 sierpnia «łańcuch modlitewny» towarzyszyć będzie obchodom XXVI Światowego Dnia Młodzieży w Madrycie. Polega on na nieustającej adoracji eucharystycznej, w której włączy się 300 wspólnot z 40 diecezji Hiszpanii. Modlić się one będą łącznie przez 121 godzin bez przerwy. Adoracja trwać będzie w kaplicy seminarium duchownego w Madrycie. Do modlitwy może się włączyć każdy, kto przyjdzie do kaplicy. Co godzinę adoracji przewodniczyć będą wierni z innej diecezji na czele z jej biskupem. Wyjątkiem będzie noc i czas celebracji pod przewodnictwem papieża. Jednak także wtedy adoracja nie zostanie przerwana, gdyż nieustannie prowadzić ją będą w swoich klasztorach kontemplacyjnych osoby konsekrowane. Klasztory klauzurowe w Madrycie pozostaną otwarte na czas ŚDM, aby każdy chętny mógł wejść i spędzić tam czas na modlitwie. Ponadto przez cały dzień otwartych będzie ponad 50 kościołów stolicy Hiszpanii, a w wielu z nich trwać będzie również adoracja eucharystyczna”.

10. Ustanowienie sanktuarium św. Rocha w Mikstacie

Z informacji podanych przez „Internetowy Dziennik Katolicki” z 16.08.2011 wiemy, że biskup kaliski Stanisław Napierała ustanowił 16 sierpnia 2011 r. kościół

św. Rocha w Mikstacie sanktuarium. W tej świątyni pochodzącej z 1786 r. mieszkańcy ziemi mikstackiej szczególną czcią otaczają św. Rocha. Na początku XVIII w. ich przodkowie uznali, że św. Roch, patron chorych i rolników, ocalił ich przed panującą wówczas zarazą. W dowód wdzięczności zbudowali przy miejscowym cmentarzu mały kościół i ustanowili odpust połączony ze święceniem zwierząt gospodarskich, a z czasem również domowych. Obecny kościół drewniany został wybudowany w miejsce starego w 1786 r., a w ołtarzu głównym znajduje się obraz św. Rocha namalowany w 1707 r. przez Borantesa. Święty przedstawiony jest jako pielgrzym, w brązowej szacie, w ogromnym kapeluszu na głowie, z lewą nogą poranioną strzałą. Co roku, 16 sierpnia, w dzień upamiętniający śmierć św. Rocha, odbywa się w Mikstacie wielki odpust ku jego czci. Niezmiennie od setek lat obchody odpustowe rozpoczynają się w Uroczystość Wniebowzięcia NMP. Po wieczornej Mszy św. z kościoła parafialnego Świętej Trójcy wyrusza procesja z Najświętszym Sakramentem i relikwiami świętego do kościoła św. Rocha, gdzie trwa całonocna adoracja. O północy odprowadzana jest pasterka maryjna, koncelebrowana przez księży pochodzących z parafii.

Jak przed wiekami, 16 sierpnia, po Mszy św. wotywniej odprowadzanej o godz. 8.00 odbywa się obrzęd błogosławienia zwierząt. Początkowo na błogosławieństwo przyprowadzano wyłącznie inwentarz – zwierzęta, które pomagały ludziom w pracy bądź stanowiły dla nich źródło utrzymania. W latach 80-tych na święceniu zaczęły pojawiać się dzieci ze swoimi zwierzątkami hodowanymi w domu. W tym roku Mszę św. w intencji gospodarzy odprawił o. Jerzy Brusilo, duszpasterz krajowy lekarzy weterynarii. Zwierzęta błogosławił bp Stanisław Napierała, który w swoim przemówieniu przestrzegał przed niszczeniem przez człowieka świata stworzonego przez Boga. Tegorocznym obchodom towarzyszyła VII Sesja Popularno-Naukowa z cyklu „Św. Roch: siła kultu, tradycji i wiary” oraz otwarcie wystawy filatelistycznej poświęconej Sanktuarium Maryjnym.

11. Rekolekcje liturgiczne *Mysterium fascinans*

W dniach 12-14 sierpnia 2011 r. w Zembrzycach k. Suchoj Beskidzkiej odbyła się czwarta edycja rekolekcji liturgicznych „*Mysterium fascinans*”. Odbyły się one pod hasłem „*«A świątyni w nim nie dojrzałem...» (Ap 21,22). Liturgia i rzeczy ostateczne*”. Rekolekcje zgromadziły blisko 100 uczestników z całej Polski – księży, kleryków, siostry zakonne, a nade wszystko osoby świeckie. Organizator rekolekcji kl. Krzysztof Porosło z Metropolitalnego Seminarium Duchownego w Krakowie w relacji na łamach Tygodnika Katolickiego „Niedziela” zaznacza: „Akcent rekolekcji kładziony był na celebrowanie liturgii. Myśli, które rodziły się na konferencjach, znajdowały swoje naturalne wypełnienie w czasie liturgii, nie tyle mówiono o liturgii, co ją właśnie celebrowano i realnie doświadczano rzeczywistości nieba. Liturgia godzin i Eucharystia celebrowane w piękny sposób, głównie po łacinie, wyznaczały rytm rekolekcji «*Mysterium fascinans*». Piękno i dostojność chóru gregoriańskiego oraz innych śpiewów było zapewnione dzięki kantorom ze „*Scholi Cantorum Minorum Chosoviensis*” oraz Pawłowi Bębenkowi. To właśnie chór budził w sercach uczestników doświadczenie pokoju i Bożej opieki. Już po raz trzeci podczas rekolekcji przeplatają się obydwie formy rytmu rzymskiego: w sobotę Msza św. odprowadzana jest w formie nadzwyczajnej, a w piątek i niedzielę – w formie zwyczajnej. Piątkową

Eucharystię celebrował bp Stefan Cichy, były przewodniczący Komisji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów Episkopatu Polski” (nr 36 z 4 IX 2011, s. 20).

Gośćmi specjalnymi rekolekcji byli ks. prof. Cesare Giraudo SI z Rzymu i ks. dr Jose Antonio Goni z Pampeluny, którzy wygłosili referaty podejmujące tematykę związku liturgii i eschatologii. Referaty wygłaszali również: dr Tomasz Dekert, o. dr Mateusz Perzanowski OP, ks. dr hab. Przemysław Nowakowski CM oraz ks. dr Maciej Zachara MIC, który również prowadził rekolekcje i głosił homilie.

Piąta edycja rekolekcji liturgicznych odbędzie się we wrześniu 2012 r. pod hasłem „Inicjacja chrześcijańska”.

Więcej zob. na stronie <http://www.mysteriumfascinans.pl/>.

12. Kongregacja ds. Duchowieństwa o nowej ewangelizacji poprzez duszpasterstwo w sanktuariach

Radio Watykańskie informowało 12 sierpnia 2011 r. że Kongregacja ds. Duchowieństwa skierowała do kustoszy sanktuariów list na temat roli sanktuariów w dziele nowej ewangelizacji. List wskazuje na sanktuaria jako na wciąż skuteczne narzędzie powstrzymywania sekularyzacji i szerzenia praktyk religijnych. Są to bowiem szczególne miejsca, gdzie człowiek może doświadczyć miłości i obecności Boga. Otacza je również pobożność ludowa, która jednak – jak się zaznacza – nie powinna przyćmiewać Słowa Bożego, będącego podstawowym źródłem modlitewnej inspiracji.

Tekst polski tego listu znajduje się w tym numerze biuletynu na s. 19-25.

13. Światowy Kongres Societas Liturgica, Reims 2011

W dniach 8 do 13 sierpnia 2011 roku odbywał się światowy kongres międzynarodowego i interkonfesyjnego towarzystwa Societas Liturgica, które powstało w 1967 r. dla promowania studiów i soborowej odnowy liturgicznej. W tym roku tematem był chrzest – teologia i znaczenie w życiu chrześcijańskim i ze względu na temat wybrano miasto Remis, gdzie król Francji Chlodwig przyjął chrzest z rąk św. Remigiusza, a katedra, gdzie był chrzczony, obchodzi w tym roku 800 lat. W kongresie uczestniczyło 216 wykładowców liturgiki ze wszystkich kontynentów, a w tym katolicy, metodyści, prezbiterianie, luteranie, ewangelicy, anglikanie – osoby konsekrowane i świeckie. Spektrum wykładów było bardzo szerokie ze względu na wymiar teologiczny, historyczny, konfesyjno-ekumeniczny i kulturowy przedmiotu.

W wykładzie inauguracyjnym „Baptism i Ecumenism” przewodnicząca Societas prof. Karen Westerfield Tucker, ze wspólnoty metodystycznej w Bostonie, przedstawiła wielką rangę sakramentu chrztu dla chrześcijan, którzy w tym fakcie odczytują swoją tożsamość i jedność. Każdego dnia odbywały się wykłady ogólne do południa, a po południu prelekcje i konwersatoria w mniejszych grupach, połączone z dyskusją i dzieleniem się własnymi doświadczeniami. Wykłady ogólne, wygłaszane przeważnie w języku angielskim (jeden w j. francuskim i jeden po niemiecku) były tłumaczone na trzy języki konferencyjne i na piśmie doręczane uczestnikom konferencji dla możliwości równoczesnego śledzenia wygłaszanej treści.

Tematy wykładów były następujące: Historia chrztu w chrześcijaństwie została przedstawiona przez reprezentantów Kościoła anglikańskiego z dwu środowisk naukowych: Bryan D. Spinks z Yale Divinity School wygłosił referat na temat pierwot-

nej tradycji chrztu w ujęciu jego 'nowości' obrzędowej w ówczesnym kontekście kulturowym: "What is 'new' in the 'history' of Christian baptismal liturgy: the early centuries". Natomiast krajobraz średniowiecznej Europy, wprowadzającej chrzest przedstawiła Lizette Larson-Miller z Santa Clara University w Kalifornii w referacie „Baptism in the early Medieval West our changing perspective of the 'dark ages'”. Dyrektor Instytutu Katolickiego w Paryżu Jean-Louis Souletie przedstawił normatywne ujęcie chrztu jako paradygmatu tradycji w oparciu o pisma kardynała J. Ratzingera w referacie „Baptism the matrix of tradition”. Niemiecki teolog i szef katedry teologii liturgii z uniwersytetu w Würzburgu, Martin Stuflesser, sekretarz Societas Liturgica, zajął się hermeneutyką tekstów chrzcielnych z aktualnego obrzędu chrześcijańskiej inicjacji w kontekście zasady *lex orandi – lex credendi – lex agendi*, przedstawiając wykład pt. „The euchology of the rites of initiation in the context of the interplay between *lex orandi*, *lex credendi* and *lex agendi*”. Robin M. Jensen z Vanderbilt University w Nashville (USA), przedstawicielka wspólnoty prezbiteriańskiej, wprowadziła w omawianą problematykę przestrzeń i wyobraźnię historyczną, prezentując nie tylko w słowie, ale i w obrazie starożytne baptysteria i ich przystosowanie. Znaczenie chrztu w obecnej epoce postmodernistycznej było przedmiotem wykładu pt. „The place of baptism on being and becoming Christian in postmodern cultures”. Apekt filozoficzny i teologiczny tego zagadnienia przedstawił Joris Geldhof z Uniwersytetu w Leuven. Najbardziej duszpasterskim i formacyjnym ujęciem chrztu były dwie ostatnie wypowiedzi wykładowców katolickich: Philippe Bordeyne z Instytutu Katolickiego w Paryżu i Bruce T. Morrill z Boston College (USA) na temat etycznych konsekwencji chrztu. Przedstawili oni w dwu częściach referat pt. „Baptism and identity formation: convergences in ritual and ethical perspectives”.

Popołudniowe sesje odbywały się w grupach tematycznych, których było kilkanaście i dotyczyły następujących zagadnień: Chrzest i ekumenizm; Historia chrztu (podejście patrystyczne); historia starożytnej i średniowiecznej praktyki chrztu; Euchologia chrzcielna; Ikonografia, przestrzeń liturgiczna, baptysteria; Dialog z kulturami; Etyka i życie chrześcijańskie; Chrzest i wybory etyczne; Chrzest i postmodernistyczna teologia sakramentów; Ewolucja obrzędów chrzcielnych; Chrzest jako proces. Były to miejsca spotkań i ubogacającej wymiany intelektualnej, która sama przez siebie była spotkaniem ekumenicznym. Ubogaceniem i wypełnieniem kongresu była liturgia sprawowana i prowadzona przez poszczególne wspólnoty wyznaniowe. Następny kongres ma się odbyć na Uniwersytecie Św. Maksymiliana w Würzburgu od 5 do 10 sierpnia 2013 roku na temat reformy liturgii po Soborze Watykańskim II. Przy obecnym otwarciu ekumenicznym i ożywieniu zainteresowania liturgią spotkania tego typu mają wielką przyszłość i twórczą rolę w inspirowaniu środowisk, w których żyją i pracują członkowie Societas.

14. Raport o stałym diakonacie w Stanach Zjednoczonych

Na stronie www.usccb.org/upload/diaconate-post-ordination-report-2009-2010.pdf znajduje się opublikowany przez Konferencję Biskupów Katolickich Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej raport o stałym diakonacie zatytułowany *A Portrait of the Permanent Diaconate: A Study for the U.S. Conference of Catholic Bishops 2009-2010*.

W tym liczącym 28 stron studium można znaleźć bardzo wiele informacji o stałym diakonacie w USA. Podane tam są statystyki i rozwój stałego diakonatu, ilość stałych diakonów i ilość wiernych przypadających na jednego diakona, wiek stałych diakonów, ich przygotowanie i formacja stała oraz wiele innych danych.

Tu podajemy tylko dane z diecezji o największej liczbie stałych diakonów.

Archi/diecezja	Data liczenia Rok	Liczba diakonów	Liczba katolików na jednego diakona
Chicago	2009	646	3,619
Trenton	2010	442	1,772
Galveston-Houston	2010	383	2,945
Hartford	2010	355	1,816
New York	2010	316	8,154
San Antonio	2005-2009	301	2,309
Phoenix	2010	298	2,371
St. Louis	2009	270	1,994
Los Angeles	2005-2009	261	16,001
Cleveland	2010	256	2,942
Rockville Centre	2009	252	5,927
Boston	2005-2009	245	6,060
Atlanta	2010	242	3,099
Joliet	2010	228	2,863
Philadelphia	2009	225	6,482
St. Paul and Minneapolis	2005-2009	224	2,790
Santa Fe	2010	215	1,444
Toledo	2010	211	1,465
Newark	2009	210	6,279
Orlando	2005-2009	202	1,972
Cincinnati	2010	201	2,369

15. Trewir: Sympozjum n. t. Liturgia i język

W dniach 25-28 lipca 2011 r. odbyła się 10. Akademia Letnia w Trewirze (Trierer Sommerakademie). Temat jej brzmiał „Liturgia i język”.

25 lipca 2011 r. po południu po słowach powitania wypowiedzianych przez dyrektora Niemieckiego Instytutu Liturgicznego w Trewirze ks. dr. Eberharda Amona wprowadzenia do tego spotkania dokonał prof. dr. Andreas Odenthal z Tübingen. Mówił on na temat: „Modlitwa między słowem i gestem”.

Przed południem 26 lipca 2011 r. uczestnicy wysłuchali dwóch referatów. Pierwszy „Wielość form – wielość tekstów. Słowna forma różnych tekstów w celebracji Eucharystii” wygłosił ks. dr Stefan Rau z Münster, a drugi „Postać liturgicznych tekstów z reformatorskiego punktu widzenia” – prof. dr Hanns Kerner z Norymbergii. Po południu były także dwa referaty. Pierwszy „Modlitwa skargi. Ujęta mowa dla tego co niepojęte” (prof. Ottmar Fuchs, Tübingen) i „Niesłowny język w liturgii: gesty, ruchy, postawy” (Rolf W. Lauschte, Bruchköbel)

W dniu 27 lipca 2011 r. referat nt. „Szczęśliwy jesteś, kiedy wiesz, jak mówisz. Ła-twy język w Liturgii” (Selig bist Du, wenn Du weißt, wie Du sprichst. Leichte Sprache im Gottesdienst) wygłosiła p. Pastor Anne Gidion (z Gottesdienst Institut Nordel-bien, Hamburg), a następnie miała miejsce praca w grupach. Po południu była możli-wość zwiedzania wczesnochrześcijańskich zabytków.

28 lipca 2011 r., podobnie jak 26 lipca, uczestnicy wysłuchali dwóch referatów: „Dotąd niewypowiedziane wypowiadać w pradawnych słowach. O „aktywnej kompe-tencji językowej” świętującej wspólnoty” (prof. dr Andreas Odenthal z Tübingen) oraz „Od «języka sakralnego» do «języka ludowego». Szkice o języku liturgii w zmieniającym się czasie” (dr Stephan Wahle, Freiburg).

Po południu pracowano w grupach, które prowadzili: dr Stephan Wahle prowadził grupę „Język(i) błogosławieństwa w liturgii”, dr Eduard Nagel z Trewiru grupę „Do-wolnie formułowane teksty w celebracji Eucharystii – *Similibus Verbis*”, Iris Maria Blecker-Guczki z Trewiru grupę „Modlić się w sposób odpowiedni dla dzieci. Zachę-ty i pomoce do dowolnie sformułowanych modlitw dla nabożeństw z dziećmi” oraz prof. Matthias Kreuels z Trewiru zajmował się tematem „Język z podkładem mu-zycznym w liturgii. To co oczywiste i pożądane”.

W ostatnim dniu, 29 lipca 2011 r., wykład podsumowujący nt. „Liturgia i język. Modlitwa w słowach i gestach” wygłosił prof. dr Andreas Odenthal z Tübingen, po czym miała miejsce końcowa dyskusja.

16. Obchody ku czci św. Liboriusza, biskupa, w Paderborn

Od wielu lat w ostatnim tygodniu lipca odbywają się w Paderborn uroczyste ob-chody ku czci św. Liboriusza, biskupa, patrona miejscowej katedry i archidiecezji. W tym roku miały one miejsce w dniach 23-31 lipca i obchodzone były pod hasłem: „Ty jesteś wśród nas, Panie“ (Jr 14,9).

Martyrologium rzymskie pod datą 9 kwietnia w poz. 5 podaje: „W Le Mans w Ga-lii Lugduńskiej, dziś we Francji, świętego Liboriusza, biskupa”. Uczestnicy uro-czystości w Paderborn otrzymali w 10 językach następujące informacje o życiu św. Liboriusza. Polacy mogli przeczytać:

„Początki kultu świętego Liboriusza sięgają roku 836. W tym czasie historia die-cezji Paderborn liczyła zaledwie kilkadziesiąt lat. Dlatego biskup Badurad szukał możliwości pogłębienia jedności pomiędzy młodym biskupstwem a umocnionymi w wierze biskupstwami we Francji oraz rozwoju kultu świętych.

Wysłannicy biskupa Badurada wraz z listem polecającym od Ludwika Pobożnego dotarli do Le Mans i prosili o relikwie św. Liboriusza. Biskup i wierni diecezji Le Mans z ciężkim ale i otwartym sercem ofiarowali relikwie świętego. Zarazem zawarli z diecezją Paderborn „przymierze wiecznego braterstwa”. To przymierze jedności, miłości i pokoju przetrwało wszystkie koleje czasu.

Liboriusz, przyjaciel św. Marcina z Tours, był w IV wieku biskupem w Le Mans. Musiał on wtedy wypełnić zadanie, które teraz miał do spełnienia biskup Badurad, a mianowicie przekazywać ludziom światło ewangelii, sprawować sakramenty zba-wienia i ukazywać dobroć Boga.

Źródła historyczne donoszą, że św. Liboriusz dokonał wielkich dzieł dla Kościoła w Le Mans. Lud kochał go oraz czcił po śmierci. Przy jego grobie Bóg działał cuda. Po przeniesieniu relikwii św. Liboriusza do Paderborn kult był kontynuowany oraz

pomnażany. Już wkrótce św. Liboriusz stał się obok Maryi oraz św. Kiliana współpatronem katedry w Paderborn, a na początku XI wieku nawet jej głównym patronem.

Wstawiennictwu św. Liboriusza polecają się szczególnie chorzy cierpiący z powodu kamicy nerkowej”.

Każdy uczestnik uroczystości otrzymał także książeczkę z tekstami do liturgii tych dni ku czci św. Liboriusza.

Coroczne obchody w Paderborn gromadzące rzesze wiernych zaczynają się w sobotę uroczystym wyniesieniem relikwiarza z krypty katedry do jej prezbiterium i uroczystymi nieszporymi ku czci świętego. Nieszpory śpiewane są naprzemiennie przez wiernych i chóry po łacinie w dawnej formie. W niedzielę jest suma o godz. 9 i po niej procesja z Najśw. Sakramentem i relikwiarzem ulicami miasta, w razie niepogody odbywa się ona w katedrze. W poniedziałek i wtorek sprawowane są Msze św. i nabożeństwa dla różnych grup wiernych. Na zakończenie we wtorek ma miejsce nabożeństwo eucharystyczne oraz procesja z Najśw. Sakramentem i relikwiarzem oraz zanieśnienie relikwiarza do krypty.

Centrum uroczystości jest Msza św. w niedzielę pod przewodnictwem miejscowego arcybiskupa w koncelebrze z wieloma biskupami i prezbiterami z Niemiec i z zagranicy.

17. Świętowanie i radość. 600-lecie katedry włocławskiej

W dniach 24-25 czerwca w Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej w Licheniu odbyło się 355. zebranie plenarne Konferencji Episkopatu Polski. W obradach uczestniczył kard. Zenon Grocholewski, prefekt Kongregacji ds. Wychowania Katolickiego Stolicy Apostolskiej. W niedzielę 26 czerwca hierarchowie przybyli do Włocławka.

O godz. 11 w bazylice katedralnej nuncjusz apostolski w Polsce abp Celestino Migliore, prymas Polski abp Józef Kowalczyk, przewodniczący KEP abp Józef Michalik, kardynałowie: Józef Glemp i Stanisław Dziwisz, arcybiskupi i biskupi – również z Litwy i Białorusi, oraz kapłani diecezji włocławskiej – wśród nich stanowiący kapitułę katedralną, odprawili uroczystą Eucharystię z *Te Deum*. Celebracja była dziękczynieniem Kościoła Bogu za 600-lecie konsekracji katedry Wniebowzięcia NMP i za beatyfikację Jana Pawła II, papieża. Liturgii mszalnej przewodniczył – jako legat Ojca Świętego Benedykta XVI – kard. Zenon Grocholewski. On też wygłosił kazanie o duchowej wymowie i znaczeniu świątyni katedralnej. Towarzyszącą ks. kardynałowi *missione Papieskie* tworzyli: ks. prałat Grzegorz Karolak i ks. prałat Artur Niemira, kanclerz Kurii Włocławskiej.

Na jubileuszową Mszę św. przybyli mieszkańcy Włocławka i okolic, parlamentarzyści, członkowie władz wojewódzkich, miejskich z prezydentem Włocławka Andrzejem Pałuckim na czele, delegacje świata nauki i kultury, stowarzyszeń katolickich, poczty sztandarowe, a także siostry zakonne i klerycy WSD. Witając z radością zgromadzonych, biskup diecezjalny Wiesław A. Mering m.in. prosił legata papieskiego, aby zapewnił Ojca Świętego, że Kościół włocławski trwa przy nim wiernie i wspiera go codzienną modlitwą. Następnie ks. Artur Niemira odczytał list Benedykta XVI do kard. Zenona Grocholewskiego. W dokumencie tym Ojciec Święty m.in. zachęca wiernych diecezji włocławskiej do naśladowania życia Chrystusa, umiłowania Chrystusowego Kościoła i Ewangelii.

Z kolei ks. kardynał Stanisław Dziwisz przekazał pasterzowi włocławskiemu reli-

kwie bł. Jana Pawła II, uroczyscie wprowadzone do prezbiterium katedry. Metropolita krakowski wspominał testament papieża, a relikwie jego żywej krwi określił jako najcenniejszą pamiątkę. „Bł. Jan Paweł II jest dziś z Kościołem wrocławskim. Wzywa nas, tak jak na początku pontyfikatu, abyśmy otworzyli drzwi Chrystusowi” – powiedział.

Po Komunii św. wysłuchaliśmy odtworzonego pozdrowienia, które po modlitwie Anioł Pański w Watykanie papież Benedykt XVI przesłał uczestnikom uroczystości jubileuszowej we Wrocławku. Następnie odśpiewaliśmy hymn dziękczynny *Te Deum laudamus*.

W okolicznościowym wystąpieniu na zakończenie uroczystości przewodniczący KEP abp Józef Michalik akcentował wiekowość wrocławskiej katedry, jej rolę w dziejach diecezji i Kościoła w Polsce, a chrześcijańskie korzenie nazwał wielkim wkładem w kulturę narodu polskiego.

Mszę św. zakończyło błogosławieństwo pontyfikalne, którego wiernym udzielił legat Ojca Świętego kard. Zenon Grocholewski. Wspomnijmy, że podczas Eucharystii używał on pastorału biskupa Macieja z Gołańczy: pierwszego budowniczego katedry.

Barbara Sawic

18. Bp Adam Bałabuch nowym przewodniczącym Komisji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów

Na czerwcowym zebraniu plenarnym Konferencji Episkopatu Polski, które odbyło się w dniach 24-25 czerwca 2011 r. w Licheniu, w związku z upływającymi kadencjami przewodniczących komisji, rad i zespołów, dokonano pewnych zmian w gremiach Episkopatu. Zgodnie ze Statutem KEP Komisji można przewodniczyć tylko dwie 5-letnie kadencje.

Po dwu kadencjach, czyli po 10 latach kierowania pracami Komisji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów bp Stefan Cichy przestał pełnić funkcję jej przewodniczącego. Na jego następcę został wybrany bp Adam Bałabuch, biskup pomocniczy diecezji świdnickiej. Biskup Cichy nie rozstaje się całkiem z komisją, został on wybrany na jej członka i będzie nadal redagował biuletyn „Anamnesis”.

19. Beatyfikacja bł. Alojzego Andrickiego, prezbitera i męczennika w Dreźnie

W poniedziałek, dnia 13 czerwca 2011 r. przed katedrą w Dreźnie odbyła się beatyfikacja ks. Alojzego Andrickiego, pierwszego Serbołużyczanina. Mszy św. beatyfikacyjnej przewodniczył prefekt watykańskiej Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych, kard. Angelo Amato, a koncelebransami byli nuncjusz apostolski w Niemczech abp Jean-Claude Perisset, biskup drezdeńsko-miśnieński Joachim Reinelt, a także goście z zagranicy: kard. Miloslav Vlk z Pragi, bp Jan Baxant z Litomierzyc, bp Franciszek Radkovsky z Pilzna oraz bp Stefan Cichy z Legnicy. „W całej historii naszego Kościoła męczennicy byli sygnałem dla nowego początku” – powiedział w kazaniu bp Reinelt. Przypominał, że Kościół męczenników zawsze przynosi owoce, gdyż świadkowie wiary umierają nie dla idei, lecz dla Chrystusa, który „jako pierwszy stracił życie, aby wielu życie otrzymało”. Biskup drezdeńsko-miśnieński Joachim Reinelt

przypominał, że ks. Andricki jest drugą osobą w tysiącletniej historii wiary na terenach obecnej Saksonii, wyniesioną do chwały ołtarzy. Pierwszym błogosławionym został ogłoszony przed 500 laty patron diecezji, św. Benno, biskup.

W uroczystościach beatyfikacyjnych brał udział ks. prałat Hermann Scheipers, 97-letni prezbiter diecezji drezdeńskiej, który był również więźniem Dachau, gdzie spotkał się z ks. Andrickim.

Alojzy Andricki urodził się 2 lipca 1914 r. w Radworze (niem. Radibor) na Górnych Łużycach. Po studiach filozoficzno-teologicznych w Paderborn i Schmochtitz przyjął 30 lipca 1939 r. w Budziszynie święcenia prezbiteratu, po czym pracował duszpastersko w Hofkirche (tzw. kościele dworskim) w Dreźnie. Wkrótce zaczęło go prześladować Gestapo za to, że był księdzem katolickim i Łużycaninem oraz za jego otwarte wystąpienia przeciw ideologii narodowych socjalistów.

W styczniu 1941 r. skazano go na sześć miesięcy więzienia, a po odsiedzeniu wyroku wywieziono do obozu koncentracyjnego w Dachau. Według relacji współwięźniów był tam szczególnie źle traktowany m.in. za to, że pomagał starszym i słabszym więźniom. Gdy zachorował na tyfus, 3 lutego 1943 r. wstrzyknięto mu śmiertelny zastrzyk trucizny. Jako „męczennik narodu łużyckiego” ks. Andricki od dawna był czczony szczególnie przez swych rodaków, mieszkających głównie w Saksonii i Brandenburgii. 2 lipca 1998 r. bp Reinelt otworzył w Dreźnie proces beatyfikacyjny. 6 maja 2003 r. watykański postulator sprawy dr Andrea Ambrosi przedstawił w katedrze drezdeńskiej bp. Reineltowi „positio super martyrium”, czyli dokument dowodzący męczeństwa sługi Bożego. 10 grudnia 2010 r. Benedykt XVI podpisał dekret o uznaniu męczeństwa.

Podczas modlitwy „Anioł Pański” w dniu 13 czerwca 2011 r. papież Benedykt XVI mówił o nowym błogosławionym i nazwał go „bohaterskim świadkiem wiary” oraz zaznaczył, że ks. Andricki był człowiekiem, w którym „mocno świeciło światło Ducha Świętego”.

Na uroczystości obecny był premier rządu Saksonii Stanisław Tillich, który podobnie jak ks. Andricki jest Łużycaninem i katolikiem. Podkreślił on, że beatyfikacja ks. Andrickiego jest wielkim wyróżnieniem dla społeczności łużyckiej. Pomoże obalić stereotyp Łużyczan jako „pomalowanej jak pisanki, śpiewającej i tańczącej mniejszości” i ukaże bardziej realne cechy tej grupy etnicznej. Łużycanie cieszą się, że poprzez beatyfikację niejedyn Niemiec po raz pierwszy usłyszy o istnieniu starej, liczącej 1600 lat mniejszości słowiańskiej w niemieckim środowisku.

20. Niepokalanów: 4. Ogólnopolska Pielgrzymka Ministrantów i Lektorów

W dniu 11 czerwca 2011 r. odbyła się 4. Ogólnopolska Pielgrzymka Ministrantów i Lektorów. Po Jasnej Górze (2005), Licheniu (2007) i Krzeszowie (2009) przedstawiciele służby liturgicznej zgromadzili się tym razem w Niepokalanowie. Okazją do wybrania tego miejsca była obchodzona w tym roku 70. rocznica męczeńskiej śmierci św. Maksymiliana Marii Kolbego i ogłoszony Rok Kolbiański.

Centralnym punktem tegorocznej pielgrzymki, podobnie jak w latach ubiegłych była Eucharystia sprawowana na placu za bazyliką w Niepokalanowie. Przewodniczył jej biskup legnicki Stefan Cichy, a homilię wygłosił bp Adam Bałabuch, delegat

Episkopatu Polski ds. Duszpasterstwa Służby Liturgicznej. Po przerwie na zwiedzanie Niepokalanowa i posiłek młodzi pielgrzymi wysłuchali konferencji o św. Maksymilianie Marii Kolbem. Na zakończenie miało miejsce nabożeństwo czerwcowe.

Według danych otrzymanych od recepcji pielgrzymki uczestniczyło w niej 1790 pielgrzymów z 25 polskich diecezji. Najwięcej uczestników było z archidiecezji poznańskiej – 364, kolejne miejsca zajęły diecezje: toruńska – 250, legnicka – 176, łomżyńska – 174, łódzka – 148, świdnicka – 143, kaliska – 132. Z kilku diecezji było po kilkadziesiąt osób, z niektórych diecezji po kilka osób. Z 17 diecezji nie było ani jednego przedstawiciela.

21. Posiedzenie plenarne Papieskiego Komitetu ds. Międzynarodowych Kongresów Eucharystycznych przed Jubileuszowym 50. Międzynarodowym Kongresem Eucharystycznym w Dublinie

W ramach przygotowań do 50. Międzynarodowego Kongresu Eucharystycznego, który odbędzie się w Dublinie w dniach 10-17 czerwca 2012 r., obradowało w Dublinie posiedzenie plenarne Papieskiego Komitetu ds. Międzynarodowych Kongresów Eucharystycznych w dniach 1-3 czerwca 2011 r. Obrady, którym przewodniczył abp. Piero Marini, przewodniczący Papieskiego Komitetu ds. Międzynarodowych Kongresów Eucharystycznych, odbywały się w Centrum Kongresowym „All Hallows” w Dublinie. W obradach wzięło udział ok. 80 osób, reprezentujących ok. 70 krajów.

Na rozpoczęcie obrad w „Woodlock Hall” słowo powitania skierował kard. Sean Baptist Brady, arcybiskup metropolita Armagh, Prymas całej Irlandii. Z kolei ks. Kevin Doran, sekretarz generalny Komitetu 50. Międzynarodowego Kongresu Eucharystycznego przedstawił aktualny stan przygotowań. Przygotowanie duszpasterskie odbywa się w parafiach oraz poprzez spotkania na poziomie diecezjalnym.

Znakiem Kongresu jest dzwon, który peregrynuje po parafiach, szkołach i innych instytucjach. Nawiązuje do „Dzwonu św. Patryka” i ma także wymiar ekumeniczny. Drugim znakiem są cztery ikony: Matka Boża Ucieczka grzeszników, Pantokrator, Elias i Zesłanie Ducha Świętego.

Bardzo rozbudowany został wolontariat, który będzie także pokłosiem Kongresu. W dniu 25 czerwca 2011 r. odbędzie się w Knock Krajowy Kongres Eucharystyczny, a w dniu 26 czerwca 2011 r. kongresy diecezjalne. Patronami Międzynarodowego Kongresu są: św. Kolumban, bł. Małgorzata Ball, męczennica Eucharystii i św. Maria MacKillop, apostołka sprawiedliwości.

Każdy dzień Międzynarodowego Kongresu rozpoczynać będzie wspólna modlitwa poranna. W ciągu dnia katechezy, świadectwa i inne praktyki, także kulturalne. Wieczorem Msza św. w Royal Dublin Society. Natomiast poszczególne dni będą poświęcone następującym wiodącym tematom: poniedziałek – chrzest i ekumenizm; wtorek – małżeństwo i rodzina; środa – kapłaństwo i posługi; czwartek – przebaczenie i pojednanie; piątek – cierpienie i choroba; sobota – Wcielenie i Matka Boża.

Poszczególne dni będą oferować specjalne programy dla młodych, które odbywać się będą w różnych świątyniach Dublina. Także będą celebracje językowe, m.in. dla Polaków w kościele St. Audoen, gdzie aktualnie funkcjonuje duszpasterstwo polonijne. „Statio Orbis” będzie mieć miejsce na Croke Park z obecnością ok. 80 tysięcy

uczestników.

Referent omówił także wstępnie niektóre zagadnienia akredytacji, zwłaszcza osób duchownych. Było wiele pytań i wątpliwości, zwłaszcza mając na względzie sytuację poszczególnych lokalnych Kościołów, także w kontekście sytuacji politycznych danego kraju. Pytałem o rejestrację Polaków przebywających czasowo w Irlandii. Generalnie winna ona dokonywać się on line.

Drugim referentem był ks. Brendan Leahy, który zaprezentował planowane Sympozjum Teologiczne w dniach 6-9 czerwca 2012 r. Wiodącym nurtem ma być tematyka komunii jakby w trzech liniach tematycznych: komunizm w obrazie biblijnym i systematycznym; doświadczenie ekumeniczne komunii; misja komunii. Było to słabe wystąpienie, można było odnieść wrażenie, że prelegent nie był przygotowany, a może same przygotowania są tak mało zaawansowane. Zapewne dlatego spotkało się to w dyskusji z krytyką, a jednocześnie podano wiele sugestii, które wskazywały na potrzebę wydobywania bardziej uniwersalnych treści. Pytałem, czy podczas sympozjum przewiduje się wystawienie Najświętszego Sakramentu i adorację.

Z kolei o. Vittore Boccardi, S.S.S., sekretarz Papieskiego Komitetu, przedstawił wskazania statutowe odnoszące się do działań, które winny być podjęte przez delegatów krajowych w roku poprzedzającym Międzynarodowy Kongres Eucharystyczny. Referent wskazał najpierw na przygotowanie do Kongresu. Ważnym elementem jest udostępnienie tekstu przygotowawczego w przekładzie na język narodowy. Nie można zaniechać przygotowań duszpasterskich, zwłaszcza w trzech wymiarach: katecheza na temat Eucharystii; bardziej aktywny i świadomy udział w liturgii; podejmowanie dzieł solidarności z ubogimi. Kolejnym elementem przygotowań duszpasterskich jest stała odnowa życia eucharystycznego. Zwrócono także uwagę na kongresy lokalne.

Drugim wątkiem było wskazanie na czynny udział w Kongresie w Dublinie, tak grup wiernych z różnych narodów, najlepiej w postaci oficjalnej delegacji krajowej. Mówiąc o owocach, a więc o czasie post-kongresowym, szczególnie ważne jest żywsze uświadomienie, że Eucharystia jest źródłem i szczytem życia Kościoła i jego misji. Zatem Międzynarodowy Kongres Eucharystyczny jest rzuceniem ziaren ku osiągnięciu owoców. Trzeba przenieść Kongres w lokalne wspólnoty ku pogłębieniu adoracji, kontemplacji, refleksji i dzieleniu się duchem eucharystycznym. Wskazano także, iż należy przekazywać stosowną dokumentację i informacje na temat ruchów eucharystycznych w poszczególnych krajach, zwłaszcza o kongresach krajowych.

W godzinach popołudniowych uczestnicy zebrania plenarnego zapoznali się z obiektami Royal Dublin Society (RDS), zwłaszcza stadion i liczne sale oraz zaplecza. Jest to miejsce zasadniczych spotkań podczas całego tygodnia kongresowego, zwłaszcza poranne modlitwy i wieczorne Eucharystie. Tutaj także będzie mieścić się całość zaplecza logistycznego Kongresu – Sandymount Building, Simmonscourt Road.

O godz. 17.30 Eucharystii koncelebrowanej w Catholic University Church przy Stephens Green przewodniczył bp. Raymond W. Field, biskup pomocniczy Dublina, natomiast homilię wygłosił ks. Ciaran O'Carroll, rektor kościoła uniwersyteckiego (w języku angielskim). Jest to uniwersytet oraz świątynia ufundowane przez bł. kard. John Henry Newmana.

W drugim dniu obrad, po spotkaniu ks. K. Doran z mediami, pierwsze przedłożenie wygłosił Gellert Merza, a poświęcone było „Bell Pilgrimage – Pielgrzymiemu

Dzwonowi” i innymi elementom zewnętrznym oraz organizacyjnym Kongresu. Dzwon odwiedza diecezje i parafie. Przedstawiony film pokazuje, iż udział wiernych jest minimalny, zazwyczaj kilkanaście osób. Natomiast bardzo radośnie przyjmowany jest przez szkoły i instytucje edukacyjne. Władze samorządowe zabezpieczają przemieszczanie się Dzwonu. Założona została specjalna „Księga Dzwonu”. Podano dalsze interpretacje czterech ikon, jako stacji przygotowawczych, przywołując także Międzynarodowy Kongres Eucharystyczny w Dublinie w 1932 roku.

Następnie przedstawicielki Congress Support Services Limited (CSSL) przedstawiły wiele zagadnień logistycznych i technicznych. Rejestracja indywidualnych pielgrzymów oraz oferty zamieszkania. Rejestracje kardynałów, biskupów, kapłanów i diakonów. Pakiety specjalne dla grup, zróżnicowane czasowo wraz z ofertami przed i po Kongresie. Możliwości zwiedzania Dublina (Sightseeing Tours). Informacje te wywołały wiele pytań. Jedną z ogólnych opinii to zbyt wielkie oczekiwania finansowe, które wręcz uniemożliwiają udział ludzi młodych. Potrzebne są bardziej skromne i tańsze oferty. Także potrzebna możliwość papierowej rejestracji: list i fax.

Abp Diarmuid Martin, arcybiskup metropolita Dublina, Prymas Irlandii przekazał refleksje nad stanem Kościoła w Irlandii i oczekiwaniami związanymi z Kongresem. Po ostatnich doświadczeniach kondycja religijna, a więc w płaszczyźnie manifestacji praktyk religijnych, jest bardzo niska. W samym Dublinie są parafie, w których udział w niedzielnej Mszy św. wacha się między 5-2%. Jednak średnio w Archidiecezji Dublin wynosi 18%. Wielkim problemem jest brak kandydatów do kapłaństwa. Wskazał na konsekwencje rozwoju ekonomicznego, sekularyzacji kultury irlandzkiej, przestępstwa seksualne duchownych. Ważnym zadaniem są relacje z młodzieżą, m.in. automatyczne bierzmowanie, reforma strukturalna Kościoła. Wystąpienie dość negatywne i pesymistyczne. Za mało dostrzegania kategorii wiary, która nie ujawnia się w statystykach. Ostatecznie jednak wielkie nadzieje związane z ożywieniem Eucharystii poprzez Międzynarodowy Kongres Eucharystyczny.

Kolejny referat poświęcony eklezjologii komunii wygłosił abp Piero Marini. Wskazano w nim na źródła biblijnej oraz patrystycznej tej eklezjologii. Szczególnie ważne jest tutaj nauczanie Soboru Watykańskiego II, zwłaszcza „Lumen gentium” (np. 7, 11, 26). W Magisterium posoborowym jawią się dokumenty lub ich części dotyczące tej problematyki, np. Katechizm Kościoła Katolickiego, encyklika „Ecclesia de Eucharistia”, adhortacja apostolska „Sacramentum Caritatis”.

Specjalny punkt poświęcony został kilku specjalnym problemom w relacjach między Kościołem a Eucharystią, z sugestią, aby to podjąć w ramach planowanego sympozjum. Najpierw relacja między chrztem a Eucharystią w odniesieniu do Kościoła. Kolejny to relacja między Słowem a Eucharystią. To relacja między dwoma stołami, choćby w scenie Emmaus. Wreszcie kolejny problem to praktyka pobożności eucharystycznej.

W godzinach popołudniowych przejad do „Croke Park” (GAA), gdzie będzie mieć miejsce „Statio Orbis” na ok. 80 tys. uczestników. Zapoznanie się z murawą, stadionem oraz zapleczem i obiektami towarzyszącymi. Zwiedzanie miejscowego multimedialnego Muzeum GAA. Przejazd do Trinity College i zwiedzanie uczelni, a w tym „Book of Kells” i „Trinity College Library”. Udzieliłem także wywiadu Radiu Watykańskiemu.

Msza św. koncelebrowana w kaplicy All Hallows pod przewodnictwem i z homi-

lią abp. Piero Marini (w języku włoskim), m.in. grupa Wietnamczyków. Uroczysta, pożegnana kolacja dla uczestników zebrania plenarnego.

W obydwie dni podczas przemierzania się ulicami Dublina wykorzystano to dla pokazania ważniejszych zabytków miasta. Warto dodać, że każdego dnia obrady rozpoczynała wspólna Jutrznia w kaplicy All Hallows.

Trzeci dzień spotkania delegatów miał już bardziej prywatny charakter, choć zaproponowany przez organizatorów i wpisany w program zebrania plenarnego. Przejazd do historycznego Glendalough i Msza św. koncelebrowana w kościele p.w. św. Kevina (w dniu jego liturgicznego wspomnienia) pod przewodnictwem bp. Joseph J. Oudeman OFM i homilią ks. K. Doran (w dniu jego imienin – w języku angielskim).

Zwiedzanie w grupach językowych zachowanych monastycznych ruin Glendalough, m.in. klasztor, katedra, kościół św. Kevina, jeziora, wieża, cmentarz, krzyż irlandzki. Niezwykłe doświadczenie chrześcijaństwa. Obiad i powrót do Dublina, do All Hallows.

Wystawienie Najświętszego Sakramentu i Koronka do Bożego Miłosierdzia. Nabożeństwo czerwcowe z Litanią do Serca Pana Jezusa. Msza św. koncelebrowana z homilią w kościele św. Audeona dla wspólnoty polskiej. Spotkanie i rozmowy. Kolacja we wspólnocie kapłańskiej wraz ze świeckimi przy Polskim Ośrodku. Jestem pełen uznania dla podejmowanych dzieł duszpasterskich dla naszych rodaków.

Bp Andrzej F. Dziuba

22. Liturgiczne nowości wydawnicze

a. Księgi i agendy liturgiczne

Msza święta o błogosławionym Janie Pawle II, Wydawnictwo Pallottinum, Poznań 2011, ISBN 98-83-7014-669-6.

Agenda liturgiczna diecezji wrocławskiej, red. ks. Krzysztof Konecki, Włocławskie Wydawnictwo Diecezjalne, Włocławek 2011, ISBN 978-83-89865-17-5.

b. Książki związane z liturgią

Wojciech Góralski, Edward Górecki, Józef Krukowski, Józef Krzywda, Piotr Majer, Bronisław Zubert, *Komentarz do Kodeksu prawa kanonicznego, tom III/2. Księga IV: Uświęcające zadanie Kościoła. Część I. Sakramenty, Część II. Pozostałe akty kultu Bożego, Część III. Miejsca i czasy święte*, redaktor naukowy Józef Krukowski, Wydawnictwo Pallottinum, Poznań 2011, ISBN 98-83-7014-44-3.

Ks. Teodor Szarwark, *Jestem dzieckiem Bożym i dziedzicem nieba. Bezpośrednie przygotowanie rodziców i chrzestnych do chrztu dziecka. Katechezy chrzcielne*. Część pierwsza, Wydawnictwo Biblos, Tarnów 2011, ISBN 978-83-733295-0-8.

Ks. Teodor Szarwark, *Jestem dzieckiem Bożym i dziedzicem nieba. Bezpośrednie przygotowanie rodziców i chrzestnych do chrztu dziecka. Katechezy chrzcielne*. Część druga, Wydawnictwo Biblos, Tarnów 2011, ISBN 978-83-733295-1-5.

Przygotowanie do bierzmowania. Świętować we wspólnocie. Celebracje liturgiczne. Klasa II gimnazjum, red. ks. Bogusław Połec, Wydawnictwo Biblos, Tarnów 2011, ISBN 978-83-733297-1-3;

Przygotowanie do bierzmowania. Życie we wspólnocie. Spotkania w grupach. Klasa II gimnazjum, red. ks. Bogusław Połec, Wydawnictwo Biblos, Tarnów 2011, ISBN 978-83-733297-2-0.

Ks. Roman Walczak, *Symbolika i wystrój świątyni chrześcijańskiej. Przewodnik po współczesnej architekturze wewnątrz sakralnych według Soborowych dokumentów Kościoła i aktualnego prawa kościelnego. Wprowadzenie J. E. Abp. Piero Mariniego*, Wydawnictwo Duszpasterstwa Rolników, Włocławek 2011, ISBN 978-83-7401-274-4.

Piotr Krzyżewski, Jacek Zawin, *Mały leksykon liturgii*, Wydawnictwo św. Wojciecha, Poznań 2011, ISBN 978-83-7516-400-8.

Aurelio García Macías, «*Presbiteros en cada Iglesia*» (Act 14,23). *La plegaria de ordenación del presbítero en el Rito Bizantino-Griego y en el Rito Romano*, CLV, Roma 2011.

Aa.Vv., «*La forma rituale del sacramento*». *Scienza liturgica e teologia sacramentaria in dialogo. (Atti della XXXVII Settimana di Studio dell'Associazione Professori di Liturgia 2009)*. CLV, Roma 2011.

Hudock Barry, *La preghiera eucaristica*, Editore Elledici, Torino 2011, ISBN 978-88-0104-815-5.

Bruno Bürki, *Bénédiction nuptiale à l'horizon oecuménique*, Academic Press Fribourg, Fribourg (Suisse) 2011, ISBN 978-2-8271-1058-2.

Liturgie und Versöhnung. Wege des Heils (Trierer Sommerakademie 2009) herausgegeben von Ewald Volgger und Albert Urban, Deutsches Liturgisches Institut, Trier 2011, ISBN 978-3-937796-11-6.

Gérard Calvet, *La santa liturgia*, Editore: Nova Millennium Romae, Roma 2011, ISBN 978-88-8711-783-7.

Matias Augé, *La liturgia della professione religiosa. Dal rituale tipico ai rituali particolari*, Editore Qiqajon, Magnano 2011, ISBN 978-88-8227-327-9.

Fides imaginem quaerens. Studia ofiarowane Księdzu Profesorowi Ryszardowi Knapińskiemu w siedemdziesiątą rocznicę urodzin, red. Aneta Kramiszewska, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, katedra Historii Sztuki Kościelnej, Wydawnictwo Werset, Lublin 2011, ISBN 978-83-60133-82-8.

Roberto Mastacchi – Ryszard Knapiński, *CREDO. La raffigurazione del Simbolo Apostolico nell'Arte europea*, Cantagalli, Siena 2011, ISBN 978-88-8272-79-8.

Adoremus. Trzy pytania o adorację, DVD Video, scenariusz i reżyseria Dariusz Regucki, Kraków 2011.

ks. Bogusław Nadolski, Sebastian Bednarowicz, Paweł Śpiewak, *Kompleta czyli Liturgiczna Modlitwa na zakończenie dnia*, Wydawnictwo Petrus, Kraków 2011, ISBN 978-83-7720-009-4.

Studia Liturgiczne. Tom 7: Prezbiterzy w Kościele do Soboru Trydenckiego. Liturgia święceń, teologia, ministerium, red. Ks. Czesław Krakowiak, Waldemar Pałęcki MSF, Prace Wydziału Teologii (151), Towarzystwo Naukowe KUL, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Lublin 2011, ISBN 978-83-7306-521-5, ISBN 978-83-7702-236-8.

Ze wstępu do tego tomu dowiadujemy się: „Studia z dziejów liturgii w Polsce” zapoczątkowali ks. prof. dr hab. Marian Rechowicz, Rektor KUL i jego znakomici uczniowie – Księża Profesorowie Wacław Schenk, Jerzy Józef Kopeć, Marek Zahajkiewicz, Wojciech Danielski, Zbigniew Wit i inni. Pierwsze tomy redagowali ks. prof. Marian Rechowicz i ks. prof. Wacław Schenk (Tom 1. Lublin 1973, ss. 392; T. 2. Lublin 1976, ss. 838; T. 3. Lublin 1980, ss. 344; T. 4. Lublin 1982, ss. 288). Kontynuacją tej serii były dwa tomy serii „Studia liturgiczne” pod redakcją prof. dra hab. Jerzego Józefa Kopcia CP (T. 5. Lublin 1988, ss. 326; T. 6. Lublin 1980, ss. 356). Publikacje te zawierały głównie prace dyplomowe (doktorskie, niekiedy licencjackie) powstałe na seminariach naukowych prowadzonych przez profesorów KUL. Zarówno „Studia z dziejów liturgii w Polsce”, jak i „Studia liturgiczne” ukazywały się w Towarzystwie Naukowym KUL.

Po długiej przerwie decyzją Zarządu Towarzystwa Naukowego KUL wznawia się wydawanie serii „Studia liturgiczne”, której redakcję obejmują przewodniczący i sekretarz Sekcji Wykładowców Liturgiki na Wydziałach Teologicznych i w Wyższych Seminarjach Duchownych w Polsce.

Adam Matyszewski, *Z pieśnią wielkopostną przez wieki*, Wydawnictwo Hlondianum, Poznań 2011, ISBN 978-83-60214-89-3.

Andrea Grillo, *Introduzione alla teologia liturgica. Approccio teorico alla liturgia e ai sacramenti cristiani* („Caro salutis cardo” – Sussidi 9), Messaggero – Abbazia di Santa Giustina, Padova 2011.

Andrea Grillo, *Riti che educano. I sette sacramenti*, Cittadella Editrice, Assisi 2011.

Liturgia Słowa Bożego we Mszy świętej, red. Ks. Czesław Krakowiak, Wydawnictwo Archidiecezji Lubelskiej GAUDIUM, Lublin 2011, ISBN 978-83-89659-79-8.

Ambrogio Malacarne – Raffaella Baldessari, *Gli spazi liturgici della celebrazione rituale* (Collana Imago 3), Cantagalli, Siena 2011.

Jean-Noël Bezançon, *La messa per tutti*, Qiqajon, Comunità di Bose 2011, ISBN 978-88-8227-336-1.

Cassingena Trévedy François, *Liturgia, arte e mestiere*, Qiqajon, Comunità di Bose 2011, ISBN 978-88-8227-337-8.

Williams Rowan, *Lo spirito testimone silenzioso. Lo Spirito santo nella teologia ortodossa russa* (Traduttore Landau C. E.), Qiqajon, Comunità di Bose 2011, ISBN 978-88-8227-328-6.

Aa. Vv., *Liturgia e arte*, Qiqajon, Comunità di Bose 2011, ISBN 978-88-8227-338-5.

Ordinamento generale del messale romano - Celebrare e vivere l'Eucaristia, A cura di Fulvio Rampazzo, Damiano Passarin, Editore Edizioni Messaggero, Padova 2011, ISBN 978-88-2502-959-8.

Rinaldo Falsini, Angelo Lameri, *Ordinamento generale del messale romano – Commento e testo*, Edizioni Messaggero, Padova 2011, ISBN 978-88-2502-967-3.

Giampietro Nicola, *La concelebrazione eucaristica e la comunione sotto le due specie nel corso della storia liturgica*, Editore Fede & Cultura, Verona 2011, ISBN 978-88-6409-087-0.

Ks. Jerzy Stefański, *Liturgia dla każdego*, Wydawnictwo Archidiecezji Lubelskiej GAUDIUM, Lublin 2010, ISBN 978-83-7548-043-6.

Ks. Daniel Brzeziński, *Chrystus wczoraj i dziś, i na wieki. Anamnetyczny wymiar roku liturgicznego*, Toruńskie Wydawnictwo Diecezjalne, Wydawnictwo „Bernardinum”, Toruń 2010, ISBN 978-83-60053-40-9, ISBN 978-83-7380-943-7.